

STEDGIÐ

FRÁFLYTINGINI

Góð 60 prosent av teimum, sum **flyta til Danmark**, fara í lestrarørindum. 15 prosent flyta við makanum, og beint omanfyri 10 prosent, tí tey vildu okkurt skuldi henda. Hetta vísur kanning hjá Norðuratlantsbólkinum á Fólkatíngi.

Ein stórir meiriluti – **86 prosent** – av færoyingum í Danmark siga seg hava eitt sterkt ella sera sterkt tilknýti til Føroya.

Føroyar missa umleið **150 fólk** av hvørjum árgangi til útlendið. Hvør mistur árgangur kundi økt færoysku bruttotjóðarúrtøku við 450 til 900 milliónum, um tey komu heimaftur við síni útbúgving.

KOSTAR AVLEIÐING

– Lata vit standa til, er tað við áhaldandi stórum tapi av bæði vælfærd og kappingarføri sum avleiðing, sigur Gestur Hovgaard

Fráflyttingin kostar dýrt

AVLEIÐINGAR Samfelagið ger stórar íløgur í útbúgving av ungfólki, sum eftir miðnámskúla flyta av landinum og ikki koma heimaftur. Ein meting vísur, at hvør mistur árgangur hevur kostað samfelagnum 80 milliónir krónur í íløgum, og at samfelagið missur millum 450 og 900 milliónir krónur í BTÚ av hvørjum árgangi

Eyðun Klakstein

Tølini fyri, hvat færoyska samfelagið missur av fráflyttingini av ungfólki, eru skakandi.

Ein meting vísur, at hvør árgangur av lesandi færoyingum, sum flyta av landinum, men ikki koma heimaftur, hava kostað almennu Føroyum 80 milliónir krónur í íløgum, sum samfelagið ikki fær aftur.

Samanborið við líknandi útrokningar í øðrum londum, missa Føroyar bruttotjóðarúrtøku (BTÚ) fyri millum 450 og 900 milliónir krónur av teimum fólkunum í hvørjum árgangi, sum ikki kom heimaftur við síni útbúgving.

Tað vísur samfelagsgranskarin Gestur Hovgaard á. Hann hevur mett um, hvør búskaparlígi missurin er hjá samfelagnum, nú Føroyar missa umleið 150 fólk í hvørjum árgangi til útlendið.

Vælfærdarfellán

Dagsins ungdomur gongur vanliga 12-13 ár í skúla og fer síðan antin í læru ella undir víðari lestur. Alt hetta er goldið av tí almenna, tí mett verður, at tað er ein íløgu, sum loysir seg fyri samfelagið.

Eitt nú hevur danska vísmannaráðið roknað seg fram til, at hvør persónur við hægri útbúgving økir um bruttotjóðarúrtøkuna við

millum 3-6 milliónum í sínum produktiva virkna lívi, væl at merkja eftir skatt og eftir at útbúgvingin er afturgoldin.

– Skal alment goldna íløgna loysa seg, so má tó ein heilt innlýsandi fyrirtreyt vera lokin. Hon er, at tann, sum fær hesa útbúgving goldna av samfelagnum, eisini livir sítt produktiva lív í sama landi, sum rindar fyri hana, tí annars fær samfelagið sjálvandi ikki pengarnar aftur. Og nú eru vit inni á kjarnanum í trupulleikanum, sigur Gestur Hovgaard, sum er lektari í samfelagsvísindi á Fróðskaparsetrinum.

Dýrur missur

– Eftir tí, vit vita, flyta einir 300 ungdómar við miðnáms-

skúlaprógvum av landinum árliga við tí ætlan at taka onkra hægri útbúgving aðrastaðni. Mett verður, at gott helvtin av hesum fólki ikki venda aftur til Føroya eftir loknan lestur. Í hesum tølum liggja vit lutfalsliga langt oman fyri okkara grannalond, og talið tykist enn tá at vaksa.

Leystliga roknað kostar raksturur fyri ein fólkskúlanæming í 2011-krónum uml. 40.000 um árið. Hetta verða um leið 400.000 í 10 ár. Ein studentakúlanæmingur kostar um leið 150.000 krónur í 3 ár.

– Teir um leið 150 fráflytararnir árliga, sum ikki koma aftur eftir loknan hægri lestur uttanlands, hava til

samans kostað skúlaverkinum einar 80 milliónir krónur. Hetta eru sostatt pengar, sum samfelagið árliga ger íløgu í, men sum tað ikki fær aftur, sigur Gestur Hovgaard.

Gestur Hovgaard

Hann vísur eisini á, at samfelagið missur ovurhondsstórar inntøkur av teimum mistu fólkunum.

– Skulu vit leggja nevndu útrokningar hjá danska vísmannaráðnum til grund, so kundi hvør mistur árgangur upp á 150 færoyingar, umframt at goldið sína útbúgving aftur og rindað skatt, eisini økt okkara bruttotjóðarúrtøku við 450 til 900 milliónum.

– Roknistykkið omanfyri er einfalt, men tað setur perspektiv uppá, at lata vit standa til, er tað við áhaldandi stórum tapi av bæði vælfærd og kappingarføri sum avleiðing, sigur Gestur Hovgaard.

eydun@sosialurin.fo